

‘Dat lichtje dat je dan ziet in iemands ogen’

Van kerkzijn voor mensen naar kerkzijn met mensen in 3 stappen

‘Mensen doen vaak een beroep op je hart en je eerste neiging is om mensen te gaan redden.’ Dat vertelt Corline Schouten vanuit haar ervaring met de buurtkerk in Hart voor Breda-Noord. Deze blog gaat over de beweging van kerkzijn voor mensen naar kerkzijn met mensen. Wat kunnen we leren van diverse ervaringen in het land?

Voor, met, in, door de wereld?

De Evangelische Baptistengemeente Het Baken in Eindhoven is al een paar jaar bezig om de relatie met hun omgeving te verkennen. Eerst door ervaringen met een missionaire groep ‘Mozaïek’ in de buurt. Gaandeweg breder met de gemeente. Ze gingen in dat proces samen in gesprek over hoe ze de relatie zien met hun omgeving.

Op een gemeenteavond deden ze een oefening. Er werden vier plekken gemaakt voor hoe je als gelovige en als kerk de relatie met de wereld om je heen kunt zien: *voor* de wereld, *met* de wereld, *in* de wereld en *door* de wereld. Voorganger Jaco Oversluizen vertelt: ‘Op de plek *voor* de wereld stond niemand. Kennelijk past het bij ons DNA om kerk te zijn met de wereld, in de wereld en door de wereld heen.’

Hoe kijk ik?

In het boek *Wakker in Gods wereld: kerkzijn in de 21^e eeuw* stellen we de vraag: hoe kijk ik naar mijzelf en hoe kijk ik naar de wereld?

Onbewust kunnen we naar de wereld kijken door de bril van Genesis 3 (de zondeval). De wereld is verloren. We zien dan vooral problemen in de wereld. De kerk komt zo in de rol van helper en de ander in de rol van hulpbehoevende: de kerk *voor* mensen.

Wanneer we beginnen bij Genesis 1 (de schepping) kunnen we zien dat de wereld allereerst een geschenk van God is. Ik ben een geschenk en de ander is een geschenk: de kerk *met* mensen. Samen delen wij de wereld als geschenk en voelen wij ook de gebrokenheid door zonde en lijden. Deze beweging is diep verbonden met de weg van Jezus: Gods zoon die mens werd om zijn leven met ons te delen.

Op allerlei plekken komt er bij kerken en pioniersplekken een leerproces op gang om kerk te zijn *met* mensen. Welke drie stappen zien we in dit proces? Wat leren we in dit proces over onze weg van geloof?

1. Het gesprek aangaan

In het Baken ging de raad en de gemeente het avontuur aan om niet precies te weten hoe kerk te zijn op hun eigen plek. En om te leren door het gesprek aan te gaan met mensen in de omgeving.

De voorzitter van de buurtvereniging werd uitgenodigd om hen tijdens een heidag rond te leiden door de wijk: ‘Wil je ons meenemen in de wijk om door jouw blik te kijken?’ Zo kwam de buurt tot leven. Op een gemeenteavond werd deze zelfde persoon uitgenodigd

om te vertellen over de omgeving, samen met de gebiedscoördinatrice van de gemeente Eindhoven.

Zij zeiden: 'We zijn blij dat jullie er zijn.' Dit onder andere door de plek van ontmoeting bij het wekelijkse 'Baken in de buurt' met een bakkie en een lunch en 'Van boerenkool tot Bulgur'. En: 'Jullie zijn een goed bewaard geheim'. Hierdoor groeide de gezamenlijke visie om het kerkgebouw te verbouwen en opener te maken naar de omgeving.

Er kwamen ook vragen op en verdere gesprekken. Sommige gemeenteleden beseften dat hun betrokkenheid niet ligt bij de omgeving van het kerkgebouw, maar in hun eigen omgeving. Bovendien is de agenda vaak al best vol. Bijvoorbeeld in Son zijn gemeenteleden samen met mensen uit andere kerken betrokken bij hun dorp (zonder kerk!).

2. Vertrouwen en verantwoordelijkheid geven

In de wijk Hoge Vucht in Breda-Noord woont Corline Schouten met haar man en gezin. Ze zijn daar samen met anderen actief met een buurtkerk, mede vanuit de CGK Mattheüskerk. Mensen eigenaarschap en verantwoordelijkheid geven, gaat niet vanzelf, merkten zij.

'Mijn neiging was om mensen te gaan redden. Terwijl je jezelf daarmee op de plek zet die alleen God kan invullen. Je kunt helemaal niet iedereen redden. En je spreekt ook uit: Ik denk ook dat jij het niet kunt.'

De buurtmaaltijd werd jarenlang bereid door één of twee personen. Dat was heel belastend. Iedereen ging zitten om bediend te worden. Het idee kwam op: wat nou als we iedereen uitnodigen eten mee te nemen en dat te delen? 'Het is nu superleuk, er is altijd genoeg!' Mensen voelen de vrijheid om te koken en ook om te genieten zonder iets mee te brengen.

Dit vraagt wel 'op je handen zitten' voelt Corline. Het leukste vindt zij als nieuwe mensen na twee keer zeggen: 'Dit is ook mijn keuken. Ik voel me hier helemaal thuis!' Corline: 'Dat lichtje dat je dan ziet in iemands ogen. Ik hoor erbij. Soms zeggen mensen: 'Dit is de enige plek waar ik dit ervaar.'"

Corline ziet in deze ervaring iets van God terug. 'Er was een moment dat ik me realiseerde: God heeft ieder mens gemaakt. God is de Schepper van de wereld. Dat werkt in alles door. Het is niet mijn kerk en mijn maaltijd en mijn God. Het is van ons. We mogen ruimte creëren waarin dat kan ontstaan.' De plek die ieder heeft en het samenzijn is goed nieuws dat wijst naar Gods koninkrijk.

3. Wees vrijmoedig jezelf

Raadslid Anneclair Griffioen van Het Baken was geraakt door de woorden van de voorzitter van de buurtvereniging: 'Door de grotere openheid van het gebouw kunnen we jullie nu zien en jullie zijn best leuke mensen. Blijf trouw doen wat Het Baken al doet. Wees vooral een leuke buur en doe mee met al bestaande activiteiten.'

De avond met de twee gasten bracht nog een onverwachte uitnodiging. De boodschap van de twee was: 'Jullie zijn een kerk, dus wees jezelf, met jullie aandacht voor geloof en zingeving.'

Dit vraagt een verder zoekproces als gemeente. Het geloofsgesprek aangaan voelt best spannend. Er lijkt behoefte te zijn aan nieuwe vrijheid in de ontmoeting met de ander. Missie is dan geen eenrichtingsverkeer, maar een uitwisseling van gaven, een uitwisseling van wat we hebben ontdekt over het leven.

In die uitwisseling komt ook het delen van geloof en van het goede nieuws van Jezus tot zijn recht. Zeker nu voor veel (jonge) mensen de verhalen uit de Bijbel helemaal onbekend zijn. Wanneer we het leven delen met mensen komt er ruimte voor open en eerlijk gesprek. Als gelovige hoeven we niet alle antwoorden te hebben. We kunnen delen van de hoop die in ons leeft.

Lichtjes

Kerkzijn *met* mensen in onze wijk heb ik zelf regelmatig spannend gevonden. Tegelijk heeft God ons vaak verrast. Kerkzijn *met* mensen is even achterover leunen en genieten van wederkerigheid. Kerkzijn *met* mensen is samen onze gebrokenheid delen. We kunnen als mensen niet alles oplossen. We kunnen wel samen het leven ontvangen als een geschenk. Dan zijn daar van die momenten dat je lichtjes krijgt in je ogen.

- Wil je luisteren naar het verhaal van Corline? Beluister dan [hier](#) de podcast (10 min.).
- De wakkerscan doen als gemeente om in gesprek te raken? Ga dan naar <https://wakkeringodswereld.nl/>. Je vindt daar ook meer info. Nu ook beschikbaar: *De kleine wakker in Gods wereld: samen leren kerk-zijn.*

Oeds Blok

oeds@urbanexpression.nl